

LIGJ
Nr.5506, datë 28.12.1976

KUSHTETUTA E REPUBLIKËS POPULLORE SOCIALISTE E SHQIPËRISË

HYRJE

Populli shqiptarë e ka çarë rrugën e historisë me shpatë në dorë. Në përlëshje me armiqtë e jashtëm e të brendshëm ai mbrojti qënjen si popull e si komb, luftoi për lirinë e pavarsinë kombëtare, për tokën dhe gjuhën amtare, për bukën dhe drejtësinë shoqërore. Pas shekujsh robërie ai arriti një fitore të madhe me krijimin e shtetit të pavarur kombëtar shqiptar në 28 Nëntor 1912.

Lëvizja kombëtare, demokratike dhe revolucionare mori një vrull e përmbajtje të re me triumfin e Revolucionit të Madh Socialist të Tetorit dhe me përhpjen e ideve komuniste, që shënuan një kthesë vendimtare edhe për fatet e popullit shqiptar.

Në gjendjen e rëndë të pushtetit fashist e nazist, i tradhtuar nga kalasat sunduese, populli shqiptar, nën udhëheqjen e Partisë Komuniste të Shqipërisë (sot Partia e Punës), u ngrit në këmbë dhe, i bashkuar në Frontin Nacionalçlirimtar, me armë në dorë u hodh në luftën më të madhe të historisë së tij për çlirimin kombëtar dhe shoqëror. Në zjarin e luftës për liri, mbi gërmadhat e pushtetit të vjetër lindi shteti i ri shqiptar i demokracisë popullore, si formë e diktaturës së proletariatit.

Më 29 Nëntor 1944 Shqipëria fitoi pavarsinë e vërtetë dhe populli shqiptar mori në dorë fatet e tij. Triumfoi revoluzioni popullor dhe u hap një epokë e re, epoka e socializmit.

Në kushtet e pushtetit popullor, nën udhëheqjen e Partisë së klasës punëtore, u realizuan shndërrime të mëdha ekonomike-shoqërore, që u përvijuan në Kushtetutën e parë të shtetit socialist shqiptar. Iu dha fund sundimit të kapitalit të huaj dhe grabitjes së pasurive të vendit. Kapitalistët e çifligarët u shpronësuan dhe mjetet kryesore të prodhimit kaluan në duart e popullit. U hap rruga për industrializimin socialist të vendit Reforma Agrare ia dha tokën atij që e punon dhe e kolektivizimi i bujqësisë e futi fshatin në rrugën e socializimit.

Vendin e pronës private dhe të ekonomisë shumëformëshe e zuri prona shoqërore mbi mjetet e prodhimit dhe sitemin i vetëm i ekonomisë socialiste në qytetet e në fshat. U likiduan klasat shfrytëzuese dhe shfrytëzimi i njeriut prej njeriut. Gjithë zhvillimi shoqëror bëhet në mënyrë të vetëdijshme, me plan dhe në interes të popullit.

Në shqipërinë socialiste klasa punëtor është klasa udhëheqëse e shtetit dhe e shoqërisë. Marrëdhënie të reja ndihme reciproke dhe bashkëpunimi janë vendosur midis dy klasave mike të shoqërisë sonë, klasës punëtore dhe fashatarësisë kooperativiste, si edhe shtresës së inteligjencies popullore. Puna e lirë e njerzve të lirë është bërë faktori vendimtar i lulëzimit të atdheut socialist, i ngritjes së mirëqënjes së përgjithshme dhe të gjithsejçilit. Shqipëria e kapërceu prapambetjen shekullore dhe është shëndruar me një vend me industri e bujqësi të përparuar.

U çliruan forcat e gjalla të popullit dhe shpërthyen enegjitë e tij krijuese të pashtershme. Gruaja shqiptare në procesin e pandërprerë të revolucionit fitoi barazinë në të gjitha fushat, u bë një forcë e madhe shoqërore dhe shkon drejt emancipimit të saj të plotë. Arsimi e kultura janë bërë pronë e masave të gjera të popullit dhe shkenca e dituria janë vënë në shërbim të shoqërisë. U shembën bazat e obskurantizmit fetar. Figura morale e njeriut punonjës, ndërgjegjja dhe botëkuptimi i tij formohen në bazë të ideologjisë proletare, e cila është ideologjia sunduese.

Socializmi e tregoi gjithë epërsinë e tij mbi rendin e vjetër shfrytëzues.

Shqipëria ka hyrë në etapën e ndërtimit të plotë të shoqërisë socialiste. Shndërrimet e mëdha historike kanë krijuar kushte të reja për zhvillimin e vazhdueshëm të revolucionit socialist.

Zhvillimi i luftës së kalasave në dobi të socializmit, forcimi i vazhdueshëm i shtetit të diktaturës së proletariatit dhe thellimi i demokracisë socialiste, zhvillimi i forcave prodhuese dhe përsosja e marrëdhënieve socialiste në prodhim, ngritja e pandërprerë e mirëqënies së masave punonjëse, ngushtimi gradual i dallimeve midis industrisë e bujqësisë, qytetit e

fshatit, punës mendore e punës fizike, afrimimi i personalitetit të njeriut brenda kolektivitetit socialist, zotërimi i teknikës dhe shkencës së kohës, revolucionarizimi i vazhdueshëm i gjithë jetës së vendit janë rrugët e gjera nëpër të cilat forcohet dhe ecën përpara shoqëria socialiste.

Populli shqiptar është i vendosur të mbrojë nga çdo armik pavarësinë kombëtare, pushtetin popullor dhe fitoret e veta socialiste. Shqipëria socialiste është gjithnjë një faktor aktiv në luftën për çlirimin kombëtar e shqëror, për paqen, lirinë dhe të drejtën e të gjithë popujve kundër imperializmit, reaksionit dhe revizionizmit . Në politikën e saj të jashme ajo udhëhiqet nga idealet e mëdha të socializmit e të komunizmit dhe lufton për ngadhënjimin e tyre kudo në botë.

Populli shqiptar ka gjetur dhe gjen frymëzim të vazhdueshëm në doktrinën e madhe të marksizëm-leninizmit, nën flamurin e së cilës, i bashkuar rreth Partisë së Punës dhe nën udhëheqjen e saj, ai çon përpara ndërtimin e shoqërisë socialiste për të kaluar pastaj gradualisht në shoqërinë komuniste.

PJESA E PARË

KREU I RENDI SHOQËROR

A. RENDI POLITIK

Neni 1

Shqipëria është Republikë Popullore Socialiste.

Neni 2

Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë është shtet i diktaturës së proletariatit, që shpreh e mbron interesat e të gjithë punonjësve.

Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë mbështetet në unitetin e popullit rreth Partisë së Punës të Shqipërisë dhe ka në themel aleancën e klasës puntore me fshatarësinë kooperativiste nën udhëheqjen e klasës punëtore.

Neni 3

Partia e Punës e Shqipërisë, pararoja e klasës punëtore, është forca e vetme politike udhëheqëse e shtetit dhe e shoqërisë.

Në Republikën Popullore Socialiste të Shqipërisë ideologjia sunduese është marksizëm-leninizmi. Në bazë të parimeve të tij zhvillohet gjithë rendi shoqëror socialist.

Neni 4

Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë zhvillon pa ndërprerë revolucionin duke iu përmbajtur luftës së klasave dhe ka për qëllim të sigurojë fitoren përfundimtare të rrugës socialiste mbi rrugën kapitaliste, të arrijë ndërtimin e plotë të socializmit e të komunizimit.

Neni 5

I gjithë pushteti shtetëror në Republikën Popullore Socialiste të Shqipërisë buron nga populli punonjës dhe i përket atij.

Klasa punëtore, fshatarësia kooperativiste dhe punonjësit e tjerë e ushtrojnë pushtetin nëpërmjet organeve përfaqësuese si edhe drejtpërdrejt.

Organet përfaqësuese janë Kuvendi Popullor dhe Këshillat Popullore.

Askush tjetër, veç organeve të përcaktuara shprehimisht në këtë Kushtetutë, nuk mund të ushtrojë në emër të Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë sovranitetin e

popullit dhe çdo atribut të tij.

Neni 6

Organet përfaqësuese drejtojnë dhe kontrollojnë veprimtarinë e të gjitha organeve të tjera shtetërore, të cilat përgjigjen përpara tyre dhe u japin llogari.

Neni 7

Organet përfaqësuese e organet e tjera të shtetit në gjithë punën e tyre mbështeten në iniciativën krijuese të masave punonjëse, i tërheqin ato në qeverisjen e vendit dhe japin llogari përpara tyre.

Neni 8

Organet përfaqësuese zgjidhen nga populli me votim të përgjithshëm, të barabartë, të drejtpërdrejtë dhe të fshehtë.

Zgjedhësit kanë të drejtë të heqin në çdo kohë përfaqësuesin e tyre, kur ky ka humbur besimin politik, kur nuk plotëson detyrat e ngarkuara ose kur vepron në kundërshtim me ligjet.

Organizimi dhe mënyra e zhvillimit të zgjedhjeve rregullohen me ligj.

Neni 9

Nëpunësit i shërbejnë popullit dhe japin llogari përpara tij, marrin pjesë edhe në punën e drejtpërdrejtë në prodhim dhe shpërblehen në raport të drejtë me punëtorët e me kooperativiste, që të mos krijohet lirimi i ndonjë shtrese të privilegjuar. Raportet e shpërblimit caktohen me ligj.

Neni 10

Klasa punëtore, si klasa udhëheqëse e shoqërisë, fashatarësia kooperativiste si edhe punonjësit e tjerë, nën udhëheqjen e Partisë së Punës të Shqipërisë, ushtrojnë kontroll të drejtpërdrejtë dhe të organizuara mbi veprimtarinë e organeve shtetërore, të organizatave ekonomike e shoqërore dhe të punonjësve të tyre për mbrojtjen e fitoreve të revolucionit dhe për forcimin e rendit socialist.

Neni 11

Organizimi i shtetit dhe veprimtaria shtetërore, gjithë jeta politike dhe ekonomike në Republikën Popullore Socialiste të Shqipërisë bazohen në parimin e centralizimit demokratik dhe zhvillohen sipas tij, duke u kombinuar drejtimi i centralizuar me iniciativën krijuese të organeve lokale dhe të masave punonjëse në luftë kundër burokratizmit e liberalizimit.

Neni 12

Zbatimi i përpiktë dhe i njëjlojtë i Kushtetutës dhe i ligjeve, që shprehin vullnetin e klasës punëtore të masave të tjera punonjëse, është i detyrueshëm në gjithë veprimtarinë e organeve shtetërore, të organizatave ekonomike shoqërore si edhe të nëpunësve.

Neni 13

Shteti mbështetet në organizatat shoqërore, bashkëpunon me to dhe krijon kushtet për zhvillimin veprimtarisë së tyre.

Organizatave shoqërore bashkojnë masa dhe shtresa të gjera të popullit, i tërhiqen ato

në mënyrë të organizuar në qeverisje e vendit, në ndërtimin socialist dhe në mbrojtjen e atdheut, punojnë për edukimin komunist të tyre dhe kujdesen për zgjedhjen e problemeve të tyre të veçanta.

Neni 14

Në ndërtimin e socializmit Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë mbështetet kryesisht në forcat e veta.

Neni 15

Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë në marrëdhëniet e jashtme udhëhiqet nga parimet e maksizëm-leninizmit dhe të internacionalizimit proletar, ndjek politikën e miqësisë të bashkimit dhe të ndihmës reciproke me shtetet socialiste, përkrah lëvizjen revolucionare të klasës punëtore dhe luftën e popujve për liri, pavarësi, përparim shoqëror e socializëm dhe mbështetet në solidaritetin e tyre.

Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë është për paqen dhe fqinjësinë e mirë, për marrëdhënien me të gjitha shtetet mbi bazën e barazisë, të respektimit të sovranitetit, të mos ndërhyrjes në punët e brendshme dhe të dobisë reciproke.

Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë kundërshton çdo formë të agresionit, të shrytëzimit kolonial, të tutelës, të diktatit dhe të hegjemonisë, të shtypjes kombëtare e të dallimit racor. Ajo i përmbahet parimit të vetëvendosjes së popujve, të ushtrimit të sovranitetit të plotë kombëtar dhe të barazisë së të gjitha vendeve në marrëdhëniet ndërkombëtare.

B. RENDI EKONOMIK

Neni 16

Ekonomia e Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë është ekonomi socialiste, që mbështetet në pronën socialiste mbi mjetet e prodhimit.

Në Republikën Popullore Socialiste të Shqipërisë nuk ka klasa shfrytëzuese, janë zhdukur dhe ndalohen prona private e shfrytëzimi i njeriut prej njeriut.

Neni 17

Prona socialiste është baza e paprekshme e rendit socialist, burimi i mirëqenies së popullit dhe i fuqisë së atdheut; ajo ka mbrojtje të veçantë nga shteti.

Prona socialiste përbëhet nga prona shtetërore dhe nga prona kooperativiste në bujqësi.

Neni 18

Prona shtetërore i përket gjithë popullit dhe është forma më e lartë e pronës socialiste.

Janë pronë vetëm e shtetit: toka dhe pasuritë e nëntokës, minierat, pyjet, kullota, ujërat, burimet natyrore të enegjisë, uzinat, fabrikat, stacionet e makinave dhe të traktorëve, bankat, rrugët e komunikacionit dhe mjetet e transportit hekurudhor, ujor e ajror, postat, telegrafet, telefonat, stacionet e radios dhe të televizionit, kinematografia.

Pronë e shtetit është edhe çdo pasuri tjetër që krijohet në sektorin shtetëror ose që shteti fiton sipas ligjit.

Neni 19

Toka u jepet në përdorim shoqëror ndërmarrjeve dhe institucioneve shtetërore,

kooperativat bujqësore dhe organizatave shoqërore, si dhe në përdorim vetjak shtetasve. Toka jepet në përdorim pa shpërblim.

Toka bujqësore mund të përdoret për qëllime të tjera vetëm me pëlqimin e organeve shtetërore përkatëse.

Neni 20

Mbrojtja e tokës, e pasurive të natyrës, e ujërave dhe e ajrit nga prishja dhe ndotja është detyrë e shtetit, e organizatave ekonomike e shoqërore dhe e të gjithë shtetasve.

Neni 21

Prona kooperativiste i përket grupit të punonjësve të fashtit, të bashkuar vullnetarisht në kooperativën bujqësore për rritjen e prodhimit dhe të mirëqënies, për ndërtimin e socializmit në fashat dhe në gjithë vendin.

Janë pronë e kooperativës bujqësore: ndërtesa, makineri, pajisje, mjete transporti, vegla dhe mjete pune, kafshë të punës e të prodhimit, kultura drufrutore, produkte bujqësore e blektorale si edhe mjete të tjera të nevojshme për veprimtarinë e saj.

Neni 22

Shteti përkrah zhvillimin dhe fuqizimin e kooperativave bujqësore, shëndrimin e tyre në ekonomi moderne të prodhimit të madh socialist.

Në kushtet e caktuara, shteti përkrah ngritjen e zhvillimin e kooperativave të tipit të lartë, në të cilat ai merr pjesë drejtpërdrejt me investime, sidomos në mjetet kryesore të prodhimit.

Kalimi i pronës kooperativiste në pronë të të gjithë popullit bëhet në përputhje me kushtet objektive, sipas vullnetit të lirë të kooperativistëve dhe me pëlqimin e shtetit.

Shteti punon për ngushtimin e dallimeve midis fshatit e qytetit.

Neni 23

Prona vetjake e shtetasve njihet e mbrohet nga shteti.

Janë pronë vetjake: të ardhurat nga puna dhe nga burime të tjera të ligjshme, shtëpia e banimit dhe sende të tjera që shërbejnë për plotësimin e nevojave materiale e kulturore vetjake e familjare.

Pronë vetjake janë edhe objektet që i përkasin familjes kooperativiste në bazë të statutit të kooperativës bujqësore.

Prona vetjake nuk mund të përdoren në dëm të interesit shoqëror.

Neni 24

Objektet e veçanta të paluajtshme të pronës kooperativiste e vetjake mund të kalojnë në pronë shtetërore, kur e kërkon interesi i përgjithshëm. Kriteret e kalimit dhe mënyra e shpërblimit caktohen me ligj.

Neni 25

Shteti organizon, drejton e zhvillon tërë jetën ekonomike e shoqërore me plan unik e të përgjithshëm, me qëllim që të plotësohen nevojat materiale e kulturore gjithnjë në rritje të shoqërisë, të forcohet pavarsia dhe mbrojtja e vendit, duke rritur e përsosur pareshtur prodhimin socialist mbi bazën e teknikës së përparuar.

Neni 26

Për administrimin e mjeteve që janë pronë e të gjithë popullit, shtetit krijon ndërmarrje, të cilat zhvillojnë veprimtarinë e tyre duke u udhëhequr nga interesat e përgjithshme të shoqërisë, që shprehen në planin e shtetit.

Mënyra e krijimit të ndërmarrjeve dhe parimet e veprimtarisë së tyre caktohen me ligj.

Neni 27

Tregtia e jashtme është monopol i shtetit.

Tregtia e brendshme ushtrohet kryesisht nga shteti, i cili ka nën kontroll çdo veprimtari në këtë fushë.

Çmimet e shitjes së produkteve të ndërmarrjeve si edhe çmimet e blerjes së produkteve bujqësore e blegtorale nga shteti caktohen prej tij.

Neni 28

Në Republikën Popullore Socialiste të Shqipërisë ndalohet dhënja e koncesioneve, krijimi i shoqërive dhe institucioneve të tjera ekonomike e financiare e të huaja ose të përbashkëta me monopolet dhe me shtetet kapitaliste, borgjeze e revizioniste, si edhe marrja e kredive prej tyre.

Neni 29

Gjithë jeta ekonomike-shoqërore e vendit ka në themel punën. Puna është burim kryesor i sigurimit të mjeteve të jetesës për çdo shtetas.

Shteti punon për ngushtimin e dallimeve midis punës mendore e punës fizike, midis punës në industri e punës në bujqësi.

Shteti kujdeset dhe merr masa për mbrojtjen në punë dhe për kualifikimin e punonjësve.

Neni 30

Në Republikën Popullore Socialiste të Shqipërisë zbatohet parimi socialist “Nga secili sipas aftësive, secilit sipas punës”.

Për punë të barabartë garantohej pagë e barabartë.

Në nxitjen e punës për rezultatet sa më të mëdha kombinohet drejt përdorimi i stimujve materialë me ata moralë, duke u dhënë përparësi stimujve moralë.

Fondi shoqëror i konsumit për plotësimin e nevojave të përbashkëta të shtetasve rritet vazhdimisht në përputhje me mundësitë që krijon zhvillimi i ekonomisë së vendit.

Shteti ushtron kontroll mbi masën e punës e të konsumit.

Neni 31

Shtetasit nuk paguajnë asnjë lloj tatimi dhe takse.

C. ARSIMI, SHKENCA, KULTURA

Neni 32

Shteti zhvillon një veprimtari të gjerë ideologjike e kulturore për edukimin komunist të punonjësve, për formimin e njeriut të ri.

Shteti kujdeset në mënyrë të veçantë për zhvillimin dhe edukimin e gjithanshëm të brezit të ri në frymën e socializmit e të komunizmit.

Neni 33

Arsimi në Republikën Popullore Socialiste të Shqipërisë organizohet e drejtohet nga shteti, është i hapur për të gjithë dhe jepet falas; ai ndërtohet mbi bazën e botëkuptimit marksist-leninist dhe kombinon mësimin me punën prodhuese dhe me edukimin fizik e ushtarak.

Arsimi ndjek traditat më të mira të shkollës shqipe kombëtare e laike.

Neni 34

Shteti organizon e drejton zhvillimin e shkencës e të teknikës në lidhje të ngushtë me jetën e me prodhimin, në shërbim të përparimit të shoqërisë e të mbrojtjes së atdheut.

Shteti përkrah përhapjen e dijeve shkencor në masa dhe tërheqjen e gjerë të tyre në veprimtarinë kërkimore-shkencore.

Neni 35

Shteti mbron trashëgimin kulturor të popullit dhe kujdeset për zhvillimin e gjithanshëm të kulturës kombëtare socialiste.

Shteti përkrah zhvillimit e letësisë dhe të artit të relizimit socialist, që u përmbahen idealeve të socializmit e të komunizmit dhe përshkohen nga fryma kombëtare e popullore.

Neni 36

Shteti punon për zhvillimin e kulturës fizike dhe të sporteve mbi bazën e lëvizjes masive për forcimin e shëndetit të popullit, sidomos të brezit të ri, për kalitjen e tyre për punë e mbrojtje.

Neni 37

Shteti nuk njeh asnjë fe dhe përkrah e zhvillon propagandën ateiste për të rrënjosur te njerëzit botkuptimin materialist shkencor.

KREU II TË DREJTAT DHE DETYRAT THEMELORE TË SHETETASVE

Neni 38

Shtetas të Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë janë ata që kanë shtetësi shqiptare në bazë të ligjit.

Neni 39

Të drejtat dhe detyrat e shtetasve ndërtohen mbi bazë e pajtimit të interesave të individit dhe shoqërisë socialiste, duke i dhënë përparësi interesit të përgjithshëm.

Të drejtat e shtetasve janë të pandara nga plotësimi detyrave të tyre dhe nuk mund të ushtrohen në kundërshtim me rendin socialist.

Zgjerimi dhe thellimi i mëtejshëm i të drejtave të shtetasve lidhen ngushtë me zhvillimin socialist të vendit.

Neni 40

Të gjithë shtetasit janë të barabartë përpara ligjit.

Nuk njihet asnjë kufizim ose privilegj në të drejtat dhe detyrat e shtetasve për arsye seksi, race, kombësie, arsimi, pozite shoqërore a gjendjeje materiale.

Neni 41

Gruaja, çliruar nga shtypja politike dhe nga shfrytëzimi ekonomik, si forcë e madhe e revolucionit, merr pjesë aktivisht në ndërtimin socialist të vendit dhe në mbrojtjen e atdheut.

Gruaja gëzon të drejta të barabarta me burrin në punë, në shpërblim, në pushim, në sigurimin shoqëror, në arsim, në tërë veprimtarinë shoqërore-politike dhe në familje.

Neni 42

Pakicave kombëtare u sigurohet mbrojtja e zhvillimi i kulturës dhe i traditave popullore, përdorimi i gjuhës amtare dhe mësimi i saj në shkollë, zhvillimi i barabartë në të gjitha fushat e jetës shoqërore.

Çdo privilegj a pabarazi kombëtare dhe çdo verpim që shkel të drejtat e pakicave kombëtare është antikushtetues dhe dënohet sipas ligjit.

Neni 43

Shtetasit që mbushin moshën 18 vjeç kanë të drejtë të zgjedhin dhe të zgjidhen në të gjithë organet e pushtetit shtetëror.

Nga e drejta e zgjedhjes përjashtohen vetëm persona të cilët u është hequr kjo e drejtë me vendim të gjykatës, si edhe të paaftët mendërisht, të cilësuar si të tillë nga gjykata.

Neni 44

Në Republikën Popullore Socialiste të Shqipërisë shtetasit kanë të drejtë për punë, e cila garantohej nga shteti.

Puna është detyrë dhe nder për çdo shtetas të aftë për punë.

Shtetasit kanë të drejtë të zgjedhin e të ushtrojnë profesionin e tyre sipas aftësisë e prirjeve personale dhe në pajtim me nevojat e shoqërisë.

Neni 45

Shtetasit gëzojnë të drejtën e pushimit pas punës. Koha e punës ditore e javore si edhe pushimi vjetor i paguar rregullohen me ligj.

Në shërbim të punonjësve krijohen shtëpi pushimi, shtëpi kulture dhe qendra të tjera të këtij lloji.

Neni 46

Punonjësve të qytetit e të fashatit u sigurohen mjetet e nevojshme materiale për jetesë në pleqëri, në rast sëmundjeje ose humbjeje të aftësisë për punë.

Shteti merr nën kujdes të veçantë invalidët e Luftës Nacionalçlirimtare, ata të luftës për mbrojtjen e atdheut e invalidët e punës dhe krijon kushtet për riaftësimin e tyre.

Fëmijët e mitur të të rënëve për mbrojtjen e vendit dhe për ndërtimin socialist janë në kujdesin e shtetit.

Neni 47

Shteti u suguron shtetasve falas shërbimin e nevojshëm mjekësor dhe mjekimin në qendrat shëndetësore të vendit.

Neni 48

Nëna dhe fëmija gëzojnë kujdes e mbrojtje të veçantë.

Nëna ka të drejtën e pushimit të paguar para e pas lindjes.
Shteti hap shtëpi lindjeje dhe çerdhe e kopshte për fëmijë.

Neni 49

Martesa dhe familja janë nën kujdesin e mbrojtjen e shtetit dhe të shoqërisë.
Martesa lidhet përpara organeve shtetërore kompetente.
Prindët përgjigjen për mirërritjen dhe për edukimin komunist të fëmijëve.
Fëmijët kanë për detyrë të kujdesen për prindët e paaftë dhe pa mjete të mjaftueshme jetese.

Fëmijët e lindur jashtë martese kanë po atë të drejta e detyra si edhe fëmijët e lindur me martesë.

Fëmijët e mbetur pa prindër dhe pa përkrahje rriten dhe edukohen nga shteti.

Neni 50

Shtetasit kanë të drejtën e pronës vetijake.
E drejta e trashëgimisë rregullohet me ligj.

Neni 51

Shteti garanton lirinë e punës shkencore dhe të krijimtarisë letrare e artistike.
Të drejtat e autorit mbrohen me ligj.

Neni 52

Shtetasit kanë të drejtë për arsim.
Arsimi tetëvjeçar është i përgjithshëm dhe i detyrueshëm.
Shteti synon ngritjen e shkallës së arsimit të detyrueshëm për të gjithë.

Neni 53

Shtetasit gëzojnë lirinë e fjalës, të shtypit, të organizimit, të grumbullimit, të mbledhjes dhe të manifestimit publik.

Shteti garanton realizimin e këtyre lirive, krijon kushte për to dhe vë në dispozicion mejetet e nevojshme materiale.

Neni 54

Shtetasve u sigurohet e drejta e bashkimit në organizata të ndryshme që verpojnë në fushën politike, ekonomike, kulturore, si edhe në çdo fushë tjetër të jetës së vendit.

Neni 55

Ndalohet krijimi i çfardo organizate me karakter fashist, antidemokratik, fetar dhe antisocialist.

Ndalohet verpimtaria dhe propaganda fashiste, antidemokratike, luftënxitëse, si edhe nxitja e urrejtjes kombëtare e racore.

Neni 56

Shteti garanton paprekshmërinë e personit

Asnjëri nuk mund të arrestohet pa vendim të gjykatës ose pa miratim të prokurorit.
Në raste të veçanta, të parashikuara me ligj, organet kompetente mund të ndalojnë një person

jo më shumë se tri ditë.

Asnjëri nuk mund të dënohet penalisht pa vendim të gjykatës dhe për një vepër që nuk parashikohet nga ligji si krim.

Asnjëri nuk mund të dënohet pa qenë i pranishëm në gjyq, përveçse kur vërtetohet ligjërisht mungesa e tij.

Asnjëri nuk mund të internohet ose të dëbohet, veçse në raste të veçanta të parashikuara me ligj.

Neni 57

Banesa nuk mund të dhunohet. Pa pëlqimin e personit përkatës nuk lejohet të hyjë në banesën e tij asnjë njeri tjetër veç përfaqësuesve të organeve shtetërore kompetente dhe në kushtet e caktuara me ligj.

Neni 58

Fshehtësia e korrespondencës dhe e mjeteve të tjera të komunikimit nuk mund të çenohet, veçse në rastet e hetimit të një krimi, të gjendjes së jashtëzakonshme ose të luftës.

Neni 59

Shtetasit kanë të drejtë të bëjnë kërkesa, ankesa, vërejtje dhe propozime në organet kompetente për çështje personale, shoqërore dhe shtetërore.

Shtetasit, sipas kushteve të caktuara me ligj, kanë të drejtë të kërkojnë zhdëmtim nga shteti ose nga nënpunësit e tij për dëmet që u shkaktohen nga veprimet e paligjshme të organeve shtetërore dhe të nëpunësve gjatë ushtrimit të detyrës.

Neni 60

Shtetasit janë të detyruar të respektojnë dhe të zbatojnë Kushtetutën dhe ligjet e tjera.

Ruajtja e forcimi i rendit socialisti si edhe zbatimi i rregullave të bashkëjetesës socialiste janë detyrë e të gjithë shtetasve.

Neni 61

Shtetasit kanë për detyrë të ruajnë dhe të forcojnë pronën socialiste.

Cënimi i pronës socialiste përbën krim të rëndë.

Neni 62

Mbrojtja e atdheut socialist është detyra më e lartë dhe nderi më i madh për të gjithë shtetasit.

Tradhtia ndaj atdheut është krimi më i rëndë.

Neni 63

Shërbimi ushtarak dhe përgatitja e vazhdueshme për mbrojtjen e atdheut socialist janë detyrë e të gjithë shtetasve.

Neni 64

Shtetasit shqiptar jashtë vendit gëzojnë kujdesin dhe mbrojtjen e shtetit.

Neni 65

Në Republikën Popullore Socialiste të Shqipërisë u jepet e drejta e strehimit shtetasve të huaj që ndiqen për shkak të veprimtarisë së tyre në dobi të revolucionit e të socializmit, të demokracisë e të çlirimit kombëtar si edhe të përparimit të shkencës e të kulturës.

PJESA E DYTË

KREU I ORGANET E LARTA TË PUSHTETIT SHTETËROR

A. KUVENDI POPULLOR

Neni 66

Kuvendi Popullor është organi më i lartë i pushtetit shtetëror, mbrojtësi i sovranitetit të popullit e të shtetit dhe i vetmi organ ligjvënës.

Neni 67

Kuvendi Popullor ka këto kompetenca kryesore:

Përcakton, në përputhje me vijën e përgjithshme dhe direktivat e Partisë së Punës të Shqipërisë, drejtimet kryesore të politikës së brendshme e të jashtme të shtetit;

Miraton e ndryshon Kushtetutën dhe ligjet vendos mbi pajtushmërinë e ligjeve me Kushtetutën dhe bënë interpretimin e tyre;

Miraton planin për zhvillimin ekonomik e kulturor të vendit dhe buxhetin e shtetit;

Shpall mobilizimin e pjesshëm të përgjithshëm, gjendjen e jashtëzakonshme si edhe gjendjen e luftës në rast agresioni të armatosur kundër Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë ose kur kjo është e nevojshme për të përmbushur detyrimet që rrjedhin nga traktatet ndërkombëtare;

Ratifikon dhe denoncon traktatet ndërkombëtare të një rëndësie të posaçme.

Jep amnistinë;

Vendos për referendumet popullore;

Zgjedh, emëron dhe shkarkon Presidiumin e Kuvendit Popullor, Këshillin e Ministrave, Gjykatën e Lartë, Prokurorin e Përgjithshëm dhe zëvendësit e tij; këto organe përgjigjen përpara Kuvendi Popullor dhe i japin atij llogari;

Cakton strukturën administrative-tokësore;

Vendos krijimin ose prishjen e ministrive.

Neni 68

Kuvendi Popullor përbëhet nga 250 deputetë, që zgjidhen në zona zgjedhjeje me numër të barabartë banorësh.

Kuvendi Popullor zgjidhet për një kohë prej katër vjetësh.

Kuvendi Popullor thirret në sesionin e parë jo më vonë se dy muaj nga dita e zgjedhjes.

Zgjedhjet e Kuvendi Popullor bëhen jo më vonë se tre muaj nga dita e mbarimit të mandatit të tij.

Në rast lufte ose në raste të tjera të jashtëzakonshme, Kuvendi Popullor mund ta zgjatë verpimtarinë e vet përtej afatit të caktuar, gjersa të vazhdoi gjendja e jashtëzakonshme.

Në raste të veçanta, Kuvendi Popullor mund të vendosë shpërndarjen e vet para mbarimit të afatitit për të cilin është zgjedhur.

Neni 69

Kuvendi Popullor zgjedh kryesinë e vet.

Veprimtaria e Kuvendit Popullor zhvillohet sipas rregullores së miratuar prej tij.

Neni 70

Kuvendi Popullor mblidhet në sesione të zakonshme dy herë në vit me dekret të Presidiumit të Kuvendit Popullor.

Kuvendi Popullor mund të thirret në sesion të jashtëzakoshëm me dekret të Presidiumit të Kuvendit Popullor ose me kërkesën e një të tretës së deputetëve.

Mbledhjet e Kuvendi Popullor hapen kur është e pranishme shumica e deputetëve.

Neni 71

Kuvendi Popullor zgjedh nga gjiri i tij komisione të përhershme dhe të përkohshme.

Kuvendi Popullor në sesionin e parë zgjedh një komision për shqyrtimin e mandateve të deputetëve. Me propozimin e këtij komisioni Kuvendi Popullor vërteton ose anulon manadatet e deputetëve.

Komisionet e përhershme kanë për detyrë të shqyrtojnë projektligjet e dekretet e Presidiumit të Kuvendit Popullor me karakter normativ, të ndjekin e të kontrollojnë veprimtarinë e organeve shtetërore sipas sektorëve përkatës dhe t'i parashtrojnë probleme Kuvendit Popullor ose Presidiumit të Kuvendi Popullor. Komisionet e përkohshme krijohen për çështje të caktuara.

Neni 72

Deputeti i Kuvendit Popullor ka për detyrë t'u shërbejë me ndërgjegje e besnikëri interesave të popullit, çështjes së atdheut dhe të socializmit, të mbajë lidhje të ngushta me zgjedhësit e të japë llogari përpara tyre.

Deputeti i Kuvendit Popullor ka të drejtë të kërkojë shpjegime nga të gjitha organet shtetërore dhe të ndërhyjë pranë tyre për zbatimin e përpiktë të Kushtetutës dhe të ligjeve.

Organet shtetërore janë të detyruara të shqyrtojnë kërkesat dhe propozimet e deputetëve dhe t'u japin përgjigje brenda rregullave të caktuara.

Neni 73

Deputeti i Kuvendi Popullor gëzon imunitet.

Deputeti nuk mund të ndalohej, të arrestohet ose të ndiqet penalisht pa pëlqimin e Kuvendit Popullor ose të Presidiumit të Kuvendit Popullor, me përjashtim të rasteve kur kryen një krim të dukshëm e të rëndë.

Neni 74

Iniciativa ligjvënëse u përket Presidiumit të Kuvendit Popullor, këshillit të Ministrave dhe deputetëve.

Ligjet dhe aktet e tjera të Kuvendit Popullor quhen të miratuara, kur ka votuar për to shumica e deputetëve të pranishëm.

Ligjet shpallen jo më vonë se 15 ditë pas miratimit dhe hyjnë në fuqi 15 ditë pas botimit të tyre në Gazetën Zyrtare, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe nga ato vetë.

B. Presidiumi i Kuvendit Popullor

Neni 75

Presidiumi i Kuvendit Popullor është organ i lartë i pushtetit shtetëror, me veprimtari të përherëshme.

Presidiumi i Kuvendit Popullor përbëhet nga kryetari, 3 nënkryetarë, sekretari dhe 10 anëtarë.

Neni 76

Presidiumi i Kuvendit Popullor zgjidhet nga Gjiri i Kuvendit Popullor në sesionin e parë dhe vazhdon veprimtarinë e tij deri në zgjedhjen e Presidiumit të ri. Presidiumi i Kuvendit Popullor vendos me shumicë votash, kur është e pranishme shumica e tij.

Neni 77

Presidiumi i Kuvendit Popullor ka në mënyrë të përhershme këto kompetenca kryesore:

- thërret sesionet e Kuvendit Popullor;
- cakton datën e zgjedhjeve të Kuvendit Popullor dhe të këshillave popullore;
- jep dekorata dhe tituj nderi;
- jep ose heq shtetësinë shqiptare dhe pranon lënien e saj;
- ushtron të drejtën e faljes;
- bën ndarjen e njësive administrative-tokësore;
- lidh traktete ndërkombëtare, ratifikon dhe denoncon ato që nuk i shqyrton vet Kuvendi Popullor;
- me propozimin e Këshillit të Ministrave, emëron dhe shkarkon përfaqësuesit diplomatikë;
- parnon letra kredenciale dhe letrat e thirjes së përfaqësuesve diplomatikë të shteteve të huaja;
- shpall ligjet dhe referendumet e vendosura nga Kuvendi Popullor.

Neni 78

Presidiumi i Kuvendit Popullor, midis sesioneve të Kuvendit Popullor, ushtron këto kompetenca:

- kontrollon zbatimin e ligjeve e të vendimeve të Kuvendit Popullor;
- kontrollon dhe thërret në raport Këshillin e Ministrave, Gjykatën e Lartë, Prokurorin e Përgjithshëm dhe çdo organ tjetër shtetëror;
- emëron dhe shkarkon zëvendëskryetarë të Këshillit të Ministrave ose ministra të veçantë me propozimin e Kryetarit të Këshillit të Ministrave, emëron ose shkarkon anëtarë të veçantë ose zëvendëskryetarët e Gjykatës së Lartë dhe zëvendësprokurorët e përgjithshëm; dekretet për emërimin ose shkarkimin e tyre i kalojnë në çdo rast për miratim Kuvendit Popullor.

Nxjerr dekrete dhe vendime; dekretet me karakter normativ i paraqiten për miratim Kuvendit Popullor në sesionin e tij të ardhshëm;

Bën interpretime të ligjeve dhe ia paraqet për miratim Kuvendit Popullor në sesionin e tij të ardhshëm:

Shpall, kur është e pamundur të mblidhet Kuvendi Popullor, mobilizimin e pjesshëm e të përgjithshëm, gjendjen e jashtëzakonshme si edhe gjendjen e luftës në rast agresioni të armatosur kundër Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë ose kur kjo është e nevojshme për të përmbushur detyrimet që rrjedhin nga traktate ndërkombëtare. Në kohë lufte, në rast se mbledhja e Kuvendit Popullor është e pamundur, Presidiumi i Kuvendit Popullor ushtron të gjitha kompetencat e Kuvendit Popullor, me përjashtim të ndryshimeve në Kushtetutë.

Neni 79

Presidiumi i Kuvendit Popullor drejton dhe kontrollon veprimtarinë e këshillave popullore.

Presidiumi i Kuvendit Popullor mund të shpërndajë këshilla popullore, të caktojë komitetet ekzekutive përkatëse të përkohshme dhe të vendosë për zgjedhjen e një këshilli

popullor të ri.

Presidiumi i Kuvendit Popullor shfuqizon aktet e paligjshme ose të parregullta të Këshillit të Ministrave, të këshillave popullore dhe të komiteteve ekzekutive.

KREU II ORAGANET E LARTA TË ADMINISTRATËS SHTETËRORE

Neni 80

Këshilli i Ministrave është organi më i lartë ekzekutiv dhe urdhërdhënës.

Këshilli i Ministrave emërohet në sesionin e parë të Kuvendit Popullor.

Në përbërjen e Këshillit të Ministrave hyjnë: kryetari, zëvendëskryetari dhe ministrat.

Anëtarët e Këshillit të Ministrave caktohen, si rregull, nga radhët e deputetëve të Kuvendit Popullor.

Këshilli i Ministrave vendos me shumicë votash, kur është e pranishme shumica e tij.

Neni 81

Këshilli i Ministrave ka këto kompetenca kryesore:

Drejtor veprimtarinë për realizimin e politikës së brendshme dhe të jashtme të shtetit;

Nxjerr vendime, urdhëresa e udhëzime në bazë të Kushtetutës e të ligjeve dhe për zbatimin e tyre;

Drejton dhe kontrollon veprimtarinë e ministrive, të organeve të tjera qendrore të administratës shtetërore, të komiteteve ekzekutive të këshillave popullore dhe cakton organizimin e tyre të brendshëm;

Harton projektplanin e zhvillimit ekonomik dhe kulturor të vendit, projektbuxhetin e shtetit, organizon e kontrollon zbatimin e planit dhe të buxhetit, drejton dhe organizon financat e shtetit dhe sistemin monetar e të kreditit;

Drejton veprimtarinë për plotësimin e detyrave në fushën e mbrojtjes së vendit, në përputhje me vendimet e Këshillit të Mbrojtjes;

Merr masat për sigurimin, ruajtjen dhe forcimin e rendit juridik socialist dhe të të drejtave të shtetasve;

Lidh marrëveshje ndërkombëtare, miraton dhe denoncon ato që nuk i nënshtrohen ratifikimit.

Neni 82

Këshilli i Ministrave shfuqizon aktet e paligjshme ose të parregullta të ministrave dhe organeve të tjera qendrore të administratës shtetërore, si edhe të komiteteve ekzekutive të këshillave popullore.

Këshilli i Ministrave pezullon zbatimin e vendimeve të paligjshme ose të parregullta të këshillave popullore dhe ia parashtron çështjen e shfuqizimit të tyre këshillit popullor më të lartë ose Presidiumit të Kuvendit Popullor.

Neni 83

Kryetari dhe zëvendëskryetarët e Këshillit të Ministrave përbëjnë Kryesinë e Këshillit të Ministrave.

Kryesia e Këshillit të Ministrave ndjek, kontrollon dhe merr vendim për zbatimin e detyrave të caktuara nga Këshilli i Ministrave.

Kryetari i Këshillit të Ministrave përfaqëson Këshillin e Ministrave, kryeson mbledhjet dhe drejton veprimtarinë e tij.

Neni 84

Ministritë janë organe qendrore të administratës shtetërore, të specializuara për degë të caktuara veprimtarie, që drejtohen nga anëtarë të Këshillit të Ministrave.

Neni 85

Ministrat përgjigjen për veprimtarinë e ministrive përkatëse dhe për atë të Këshillit të Ministrave, drejtojnë e kontrollojnë organet, ndërmarrjet, institucionet dhe organizatat ekonomike të sektorit të tyre.

Ministrat, për çështjet që janë në kompetencën e tyre, nxjerrin urdhra, rregullore e udhëzime në bazë të ligjeve dhe të urdhërësive e të vendimeve të Këshillit të Ministrave dhe për zbatimin e tyre.

Neni 86

Ministrat shfuqizojnë urdhrat e udhëzimet e paligjshme ose të parregullta të organeve, të ndërmarrjeve e të institucioneve që varen prej tyre dhe pezullojnë zbatimin e vendimeve të paligjshme ose të parregullta të komiteteve ekzekutive të këshillave popullore, që kanë të bëjnë me sferën përkatëse të veprimtarisë, duke ia prashtruar çështjen e shfuqizimit të tyre këshillit të Ministrave.

KREU III MBROJTJA E VENDIT DHE FORCAT E ARMATOSURA

Shteti ruan fitoret e revolucionit popullor dhe të ndërtimit socialist, mbron lirinë, pavarsinë kombëtare dhe tërësinë territoriale të vendit.

Territori i Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë është i patjetërsueshëm dhe kufijtë e saj janë të paprekshëm.

Neni 88

Mbrojtja e atdheut dhe e fitoreve të socializmit sigurohet nga populli i armatosur i organizuar në Forcat e Armatosura, që përbëhen nga Ushtria Popullore, nga forcat e Ministrisë së Punëve të Brendshme dhe nga forcat vullnetare të vetëmbrojtjes popullore.

Ushtria Popullore, si forca kryesore për mbrojtjen e atdheut, është ushtri e popullit dhe i shërben popullit.

Forcat e Armatosura udhëhiqen nga Partia e Punës e Shqipërisë.

Neni 89

Për drejtimin, organizimin e mobilizimin e të gjitha forcave dhe të burimeve të vendit për mbrojtjen e atdheut krijohet Këshilli i Mbrojtjes.

Sekretari i parë i Komitetit Qendror të Partisë së Punës së Shqipërisë është Komandant i Përgjithshëm i Forcave të Armatosura dhe Kryetar i Këshillit të Mbrojtjes.

Përbërja e Këshillit të Mbrojtjes caktohet nga Presidiumi i Kuvendit Popullor me propozimin e Kryetarit të Këshillit të Mbrojtjes.

Neni 90

Askujt nuk i njihet e drejta të nënshkruajë ose të pranojë në emër të Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë kapitullimin ose pushtimin e vendit. Çdo akt i tillë është tradhti ndaj atdheut.

Neni 91

Në territorin e Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë nuk lejohet vendosja e

bazave dhe e forcave ushtarake të huaja.

KREU IV ORGANET LOKALE TË PUSHTETIT DHE TË ADMINISTRATËS SHTETËRORE

Neni 92

Këshillat popullore janë organe të pushtetit shtetëror, që realizojnë qeverisjen në njësitë administrative-tokësore përkatëse me pjesëmarrjen e gjerë të masave punonjëse.

Këshillat popullore drejtojnë gjithë jetën shoqërore në fushën politike, ekonomike, social-kulturore, të mbrojtjes së vendit dhe të ruajtjes së rendit juridik socialist, duke pajtuar interesat lokale me interesat e përgjithshme shtetërore.

Këshillat popullore zgjidhen për një kohë prej tre vjetësh.

Neni 93

Këshilli popullor miraton planin dhe buxhetin, zgjedh nga gjiri i tij e shkarkon komitetin ekzekutiv dhe komisionet e këshillit; emëron dhe shkarkon përgjegjësit e seksioneve të komitetit ekzekutiv; drejton dhe kontrollon veprimtarinë e këshillave popullore më të ulëta; nxjerr urdhëresa dhe vendime brenda kompetencave të tij.

Neni 94

Mbledhjet e këshillit popullor hapen kur është e pranishme shumica e anëtarëve.

Këshilli popullor vendos me shumicën e votave të anëtarëve të pranishëm.

Neni 95

Këshilli popullor më i lartë mund të shpërndajë këshillin popullor më të ulët, cakton komitetin ekzekutiv të përkohshëm dhe vendos zgjedhjet për këshillin popullor të ri.

Këshilli popullor më i lartë mund të shkarkojë komitetin ekzekutiv të këshillit popullor më të ulët dhe të urdhërojë zgjedhjen e tij të re.

Këshilli popullor shfuqizon aktet e paligjshme ose të parregullta të komitetit ekzekutiv të vet, të këshillit popullor më të ulët dhe të komitetit ekzekutiv përkatës.

Neni 96

Anëtarët e këshillit popullor kanë për detyrë t'i shërbejnë popullit me ndërgjegje e besnikëri, të mbajnë lidhje të ngushta me zgjedhësit dhe të japin llogari përpara tyre; ata kanë të drejtë të kontrollojnë organet shtetërore, ndërmarrjet, institucionet e kooperativat bujqësore dhe të kërkojnë prej tyre zbatimin e përpiktë të ligjshmërisë socialiste.

Organet përkatëse shtetërore janë të detyruara t'i shqyrtojnë vërejtjet e anëtarëve të këshillave popullore dhe të marrin masat e nevojshme.

Anëtarët e këshillit popullor gëzojnë imunitet brenda njësisë administrative-tokësore të këshillit popullor. Ata nuk mund të ndalohen, të arrestohen ose të ndiqen penalisht pa pëlqimin e këshillit popullor ose të komitetit ekzekutiv, me përjashtim të rasteve kur kryejnë një krim të dukshëm e të rëndë.

Neni 97

Komiteti ekzekutiv është organ ekzekutiv dhe urdhërdhënës i këshillit popullor.

Komiteti ekzekutiv vazhdon veprimtarinë e vet dhe pas mbarimit të mandatit të këshillit popullor që e ka zgjedhur, deri në mbledhjen e parë të këshillit popullor të ri.

Neni 98

Komiteti ekzekutiv, midis sesioneve të këshillit popullor, ushtron të drejtat dhe detyrat e këshillit popullor, me përjashtim të atyre që me ligj i janë lënë në kompetencë vetëm këshillit popullor.

Komiteti ekzekutiv i jep llogari këshillit popullor për veprimtarinë e tij, i paraqet për miratim vendimet e tij më të rëndësishme dhe i raporton mbi zbatimin e vendimeve të këshillit popullor.

Neni 99

Komiteti ekzekutiv është në varësi të këshillit popullor që e ka zgjedhur dhe të organit ekzekutiv urdhërdhënës më të lartë.

Komiteti ekzekutiv i këshillit popullor më të lartë shfuqizon aktet e paligjshme ose të parregullta të komitetit ekzekutiv më të ulët dhe pezullon ato të këshillit popullor më të ulët duke ia parashtruar çështjen e shfuqizimit të tyre këshillit popullor kompetent.

Neni 100

Organet e specializuara që krijohen pranë komiteteve ekzekutive janë në varësi të këshillit popullor, të komitetit ekzekutiv të tij dhe të organeve më të larta të administratës shtetërore, japin llogari para tyre si edhe para masave punonjëse.

KREU V GJYKATAT POPULLORE

Neni 101

Gjykatat popullore janë organet që realizojnë dhënien e drejtësisë.

Gjykatat popullore mbrojnë rendin juridik socialist, luftojnë për parandalimin e krimeve, edukojnë masat punonjëse me frymën e respektimit e të zbatimit të ligjshmërisë socialiste, duke u mbështetur në pjesëmarrjen aktive të tyre.

Në krye të organeve gjyqësore qendron Gjykata e Lartë, e cila drejton dhe kontrollon veprimtarinë e gjykatave.

Gjykata e Lartë zgjidhet në sesionin e parë të Kuvendit Popullor. Gjykatat e tjera popullore zgjidhen nga populli, sipas mënyrës së përcaktuar me ligj.

Organizimi gjyqësor dhe procedura e gjykimit caktohen me ligj.

Neni 102

Gjykatat gjykojnë çështjet penale e civile, si edhe çështje të tjera që me ligj janë lënë në kompetencën e tyre.

Gjykimi bëhet me pjesëmarrjen e ndihmësgjyqtarëve dhe me dyer të hapura, me përjashtim të rasteve kur ligj është caktuar ndryshe.

Gjatë gjykimit përdoret gjuha shqipe. Personat që nuk dinë shqip, mund të përdorin gjuhën e tyre dhe të flasin me ndihmën e një përkthyesi.

I pandehuri gëzon të drejtën e mbrojtjes.

Neni 103

Gjykata në gjykimin e çështjes është e pavarur, vendos vetëm në bazë të ligjit dhe vendimin e jep në emër të popullit.

Vendimi i gjykatës mund të priset ose të ndryshohet vetëm nga gjykata kompetente.

KREU VI PROKURORIA

Neni 104

Prokuroria ka për detyrë të kontrollojë zbatimin e përpiktë dhe të njëjlojtë të ligjeve nga ministritë dhe nga organet e tjera qendrore e lokale, nga gjykatat, organet e hetimit, ndërmarrjet, institucionet, organizatat, nëpunësit dhe shtetasit.

Prokuroria ka të drejtën e protestës kundër çdo akti të paligjshëm dhe të kërkojë nga organet përkatëse shfuqizimin ose ndryshimin e tij. Kërkesa e prokurorit duhet të shqyrtohet brenda afatit të caktuar me ligj, ndryshe pezullohet zbatimi i aktit.

Neni 105

Prokurori i Përgjithshëm parashtron në Kuvendin Popullor dhe në Presidiumin e Kuvendit Popullor rastet kur ligjet dhe dekretet nuk pajtohen me Kushtetutën, si dhe në Këshillin e Ministrave rastet kur vendimet e urdhëresat e tij nuk pajtohen me ligjet.

Neni 106

Prokurori i Përgjithshëm dhe zëvendësit e tij emërohen në sesionin e parë të Kuvendit Popullor.

Prokurorët emërohen nga Presidiumi i Kuvendit Popullor.

PJESA E TRETË

KREU I STEMA, FLAMURI, KRYEQYTETI

Neni 107

Stema e Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë paraqet një shqiponjë të zezë dykrenore, të rrethuar nga dy tufa kallinjsh gruri, që kanë në majë një yll të kuq, me pesë cepa dhe që janë lidhur në fund me kordele të kuqe, ku shkruhet data 24 maj 1944.

Neni 108

Flamuri shtetëror i Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë paraqet një fushë të kuqe me një shqiponjë të zezë dykrenore në mes, mbi të cilën është një yll i kuq me pesë cepa, qëndisur rreth e rrotull në ngjyrë ari. Raporti në mes gjerësisë dhe gjatësisë së flamurit është një me një e dyzet.

Neni 109

Kryeqyteti i Republikës Popullore Socialiste të Shqipërisë është Tirana.

KREU II DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 110

Kushtetuta është ligj themelor i shtetit.

Gjithë veprimtaria për krijimin e normave juridike zhvillohet duke u mbështetur te Kushtetuta dhe në pajtim të plotë me të.

Neni 111

Projektet për ndryshime në Kushtetutë mund të paraqiten prej Presidiumit të Kuvendit Popullor, prej Këshillit të Ministrave ose prej dy të pestave të deputetëve.

Miratimi i Kushtetutës dhe ndryshimet në të bëhen nga Kuvendi Popullor me një shumicë prej dy të tretave të të gjithë deputetëve.

Neni 112

Kjo Kushtetutë hyn në fuqi menjëherë.

Sekretari i presidiumit të kuvendit popullor të republikës popullore të shqipërisë	Kryetri i presidiumit të kuvendit popullor të republikës popullore të shqipërisë
Telo Mezini	Haxhi Lleshi

DEKRET

Nr.5493, datë 25.11.1976

MBI CAKTIMIN E DITËS SË ZGJEDHJEVE TË KËSHILLAVE POPULLORE DHE TË GJYKATAVE TË RRETHEVE

Në mbështetje të neneve 23 dhe 43 të dekretit nr.4243, datë 13.3.1967 “Mbi zgjedhjet e këshillave popullore dhe gjykatave popullore”,

**PRESIDIUMI I KUVENDIT POPULLOR
I REPUBLIKËS POPULLORE TË SHQIPËRISË**

VENDOSI:

1.Zgjedhjet e përgjithshme të këshillave popullore të të gjitha shkallëve dhe të gjykatave të rretheve do të zhvillohen më 3 prill 1977, ditën e diel.

2.Këshillat popullore dhe gjykatat e rretheve që janë sot në fuqi do të vazhdojnë të kryejnë funksionet e tyre deri në zgjedhjet e reja.

Ky dekret hyn në fuqi menjëherë.

PËR PRESIDIUMIN E KUVENDIT POPULLOR TË REPUBLIKËS POPULLORE SOCIALISTE TË SHQIPËRISË	
SEKRETARI TELO MEZINI	KRYETARI HAXHI LLESHI

http://www.qpz.gov.al/doc.jsp?doc=docs/Ligi_Nr_5506_Datë_28-12-1976.htm